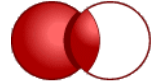

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

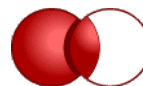
Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 006-05, 013-05/07

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31.12.2006. godine**

**RUDNICI MRKOG UGLJA "BANOVIĆI" d.d.
BANOVIĆI**

Sarajevo, novembar 2007. godine

PARLAMETARNOJ KOMISIJI ODGOVORNOJ ZA REVIZIJU
VLADI FEDERACIJE BIH
PREDSJEDNIKU FEDERACIJE BIH
FEDERALNOM MINISTARSTVU ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE
NADZORNOM ODBORU RUDNIKA MRKOG UGLJA «BANOVIĆI» D.D. BANOVIĆI
UPRAVI RUDNIKA MRKOG UGLJA «BANOVIĆI» D.D. BANOVIĆI

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju Bilansa stanja Rudnika “Banovići” d.d. Banovići na dan 31.12.2006. godine, te s njim povezanog Bilansa uspjeha, Izvještaja o novčanim tokovima i Izvještaja o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1-4. Odgovornost za ove izvještaje snosi menadžment Društva. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonu o reviziji institucija u FBiH (“Službene novine FBiH“, br.22/06), IFAC i INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome, ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i jesu li finansijske transakcije izvršene u skladu sa propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji podkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da revizija daje razumnu osnovu za naše mišljenje.
3. Provedenom revizijom utvrdili smo:
 - Da Društvo u finansijskim izvještajima iskazuje potraživanja u ukupnom iznosu od 30,5 miliona KM. Od navedenog iznosa 21,2 miliona KM su potraživanja čiji je rok dospijeca preko godinu dana, pa i onih iz ratnog perioda, za koje Uprava nema nikakvih procjena o stepenu naplativosti niti osiguranja naplate. Nije vršena korekcija iskazanog prihoda za potraživanja čija je naplata upitna. Zbog toga nije ni realno očekivati da će navedena potraživanja biti naplaćena, odnosno da će pritijecati ekonomske koristi u Društvo. Posljedica navedenog je da finansijski rezultat nije realno iskazan, što je šire pojašnjeno u tački 5.5. Izvještaja.
 - Da se od 1992.-2003. godine vršila isporuka uglja Fudbalskom klubu „Budućnost“, po osnovu čega su nastala potraživanja u iznosu od 1.324.899 KM. Nakon tog perioda se prekinulo sa ovakvim načinom finansiranja kluba i prešlo se na finansiranje putem ugovora o sponzorstvu u mjesečnom iznosu od 17.000 KM. Navedeno je povećalo troškove poslovanja Društva i utjecalo na smanjenje dobiti, što je šire objašnjeno u tački 5.5. Izvještaja.
 - Da je zbog slabosti sistema internih kontrola, odnosno nedovoljne kontrole poslovanja sa gotovinom, samo u 2006. godini došlo do manjka novca u blagajni u iznosu od 110 hiljada KM, što je šire pojašnjeno u tački 5.1.1. Izvještaja.

- Da Društvo nije plaćalo poreze i doprinose na isplaćene plate, koje su sa izvještajnim periodom dosegle dug od 35.250.010 KM, od čega se na raniji period odnosi 30.974.897 KM, a na 2006. godinu 4.275.113 KM (od čega je izmireno u 2007. godini 3.335.237 KM), što je šire pojašnjeno u tački 5.9. Izvještaja.
 - Da je Društvo narušilo prethodno utvrđenu strukturu državnog i dioničkog kapitala utvrđenu prema Rješenju Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog Kantona na teret državnog kapitala za 0,23111%, što je šire pojašnjeno u tački 5.10. Izvještaja.
 - Da je Društvo u 2006. godini iskazalo troškove u iznosu od 499.814 KM, što se odnosi na isplate za rad u komisijama. Najveći dio isplaćen je uposlenicima u Društvu za poslove koji su predviđeni postojećom sistematizacijom radnih mjesta i samim tim imaju karakter redovnih poslova, zbog čega nema uporišta za dodatne isplate, što je šire objašnjeno u tački 5.6.2. Izvještaja.
 - Da su na investicijama u toku iskazuje iznos od 13.318.789 KM, što je vrijednost transportnog sistema za otkrivke na površinskog kopu, nabavljen prije rata. Iako su pokrenute određene aktivnosti od strane Uprave, sredstva još uvijek nisu aktivirana, što može imati utjecaja na poslovanje i finansijske izvještaje budućeg perioda, što je šire pojašnjeno u tački 5.8. Izvještaja.
 - Da nije vršena procjena upotrebne vrijednosti zaliha koje sa 31.12.2006. godine iznose 18 miliona KM. Vrijednost zaliha se iskazuje u istom iznosu već duži period, a zbog nepraćenja upotrebne vrijednosti, mi ne možemo potvrditi realnost ovih zaliha zbog moguće neupotrebljivosti istih, čime može doći do značajnog uvećanja troškova poslovanja u budućem periodu.
 - Da Društvo ne iskazuje u knjigovodstvenim evidencijama obaveze po osnovu kamata za neblagovremeno izvršene uplate poreza i doprinosa, utvrđene od strane kontrolnog organa u iznosu od 2.944.071 KM, čime su potcijenjene tekuće obaveze u bilansu stanja na dan 31.12.2006. godine, što je šire pojašnjeno u tački 5.9. Izvještaja.
4. Po našem mišljenju, zbog efekata koje smo naveli u prethodnoj tački, finansijski izvještaji (bilans stanja i bilans uspjeha, gotovinski tok i promjene u kapitalu) ne daju istinit i fer pregled o finansijskom položaju Rudnika "Banovići" d.d. Banovići na dan 31.12.2006. godine i rezultatima njegovog poslovanja za godinu koja je završila na taj datum.
5. Skrećemo pažnju na slijedeće:
- Nedosljednu primjenu odredaba Zakona o javnim nabavkama u proceduralnom dijelu u pojedinim slučajevima, što je šire pojašnjeno u tački 5.7. Izvještaja.
 - Da proces prodaje nije proceduralno uređen, da nisu utvrđeni kriteriji za raspored dijela količina (o kojim odlučuje Uprava), koje će biti distribuirane različitim vrstama kupaca, način određivanja i kalkulacija prodajne cijene, uslovi za odobravanja reklamacija, što može imati za posljedicu smanjenje ekonomskih koristi za Društvo, što je šire pojašnjeno u tački 5.3. Izvještaja.
 - Da obračun plaća u Društvu nije podržan jasnim procedurama i softverom, što smo utvrdili prilikom provođenja ovog procesa, jer odgovorni za obračun plaća i kontrolu obračuna, sa teškoćama primjenjuju i dokazuju takav obračun. Koeficijenti za plaće nisu usklađeni sa Kolektivnim ugovorom, što je šire pojašnjeno u tački 5.6.1. Izvještaja.

Zamjenik Generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. ecc.

Generalni revizor

Mr.sc. Ibrahim Okanović dipl. ecc.

BILANS STANJA

Opis	31.12.2006.	31.12.2005. (nerevidirano)
<i>Dugoročna imovina</i>	91.087.074	79.745.060
Zemljište	25.778.272	25.778.272
Građevinski objekti	19.203.744	22.352.353
Postrojenja i oprema, alati, pogonski i uredski namještaj	29.176.493	14.259.545
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	16.928.565	17.354.890
<i>Kratkoročna imovina</i>	53.905.176	59.709.765
Zalihe	18.329.689	19.818.338
Potraživanja od prodaje	9.626.180	9.836.193
Druga kratkoročna potraživanja	20.649.281	21.153.796
Novac i novčani ekvivalenti	5.285.422	8.901.438
Aktivna vremenska razgraničenja	14.604	-
UKUPNO AKTIVA	144.992.250	139.454.825
Vanbilansna evidencija	27.220.699	37.982.707
<i>KAPITAL UKUPNO</i>	81.749.984	80.466.183
Upisani kapital	69.388.000	69.388.000
Ostale rezerve	2.579.287	701.341
Akumulirana (zadržana) dobit	9.782.697	10.376.842
<i>OBAVEZE</i>	63.242.266	58.988.642
Dugoročne obaveze	18.992.508	13.829.150
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	238.025	1.896
Kratkoročne finansijske obaveze	268.000	210.276
Obaveze prema dobavljačima	4.182.545	6.210.101
Obaveze za ostale poreze	35.262.146	35.252.053
Druge kratkoročne obaveze	3.719.405	3.444.846
Obaveze za PDV	578.347	-
Pasivna vremenska razgraničenja	1.290	40.320
UKUPNO PASIVA	144.992.250	139.454.825
Vanbilansna evidencija	27.220.699	37.982.707

BILANS USPJEHA		
Opis	2006.	2005 (nerevidirano)
Prihodi od prodaje	94.647.837	91.881.596
Troškovi prodaje	95.458.260	85.505.964
Dobit/gubitak od redovne aktivnosti	-810.423	6.375.632
Prihodi od kamata	656.980	255.192
Rashodi od kamata	807.129	
Drugi finansijski rashodi	47.320	899.161
Gubitak od finansiranja	-197.469	-643.969
Prihodi od ostalih aktivnosti	2.606.550	2.601.929
Rashodi od ostalih aktivnosti	314.858	1.117.768
Dobit od ostalih aktivnosti	2.291.692	1.484.161
Dobit godine	1.283.800	7.215.824
Porez na dobit	-	-
Rezultat perioda	1.283.800	7.215.824
Neto dobit za razdoblje	1.283.800	7.215.824

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA NA DAN 31.12.2006.GODINE

	Opis	31.12.2006.godine
	Novčani tok od poslovnih aktivnosti	
1	Neto dobit	1.283.800
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	-
3	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	7.494.543
4	Gubici od otuđenja materijalnih sredstava	56
5	Svega 2 do 4	7.494.599
6	Smanjenje zaliha	1.488.649
7	Smanjenje potraživanja	815.333
8	Povećanje drugih potraživanja	(100.805)
9	Povećanje aktivnih vremenskih razgraničenja	(14.604)
10	Smanjenje obaveza prema dobavljačima	(2.027.557)
11	Povećanje drugih obaveza	6.084.081)
12	Povećanje pasivnih vremenskih razgraničenja	197.100
13	Svega 6 do 12	6.442.197
14	A.Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti (1+5+13)	15.220.596
	Novčani tok od ulagačkih aktivnosti	
15	Nabavka stalnih materijalnih sredstava	(18.836.612)
16	B. Neto novčani tok od ulagačkih aktivnosti (15)	(18.836.612)
	Novčani tok od finansijskih aktivnosti	-
17	C. Neto novčani tok od finansijskih aktivnosti	-
18	Neto povećanje (smanjenje) novca na rač.i blagajni (A+B+C)	(3.616.016)
19	Početno stanje gotovine na računu i blagajni	8.901.438
20	Konačno stanje gotovine na računi i blagajni	5.285.422
21	Neto smanjenje gotovine na računu i u blagajni (20-19)	(3.616.016)

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU ZA 2006. GODINU

OPIS	Dionički kapital i drugi oblici osn.kapitala	Ostale rezerve (emisona premija. zakonske i stat.rezerve.)	Akumulirana nerasp.dobit/ne pokriveni gubitak	UKUPNO.
Stanje na dan 31.12.2004. godine	69.388.000	231.486	4.698.550	74.318.036
Ponovno iskazano stanje na 01.01.2005. godine	69.388.000	231.486	4.698.550	74.318.036
Neto dobit/gubitak perioda iskazana u bilansu uspjeha			6.259.819	6.259.819
Objav.dividende i drugi oblici raspodjele dob. i pokr.gubitka		469.855	(469.855)	-
Stanje na dan 31.12.2005. godine	69.388.000	701.341	10.488.514	80.577.855
Učinci promjena u računov.politikama			(111.671)	(111.671)
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2006	69.388.000	701.341	10.376.843	80.466.184
Neto dobitak/gubitakperioda iskazana u bilansu uspjeha			1.283.800	1.283.800
Objavljene dividende i drugi oblici rasp.dobiti i pokr.gubitka		1.877.946	(1.877.946)	-
Stanje na dan 31.12.2006. godine	69.388.000	2.579.287	9.782.697	81.749.984

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
Rudnici mrkog uglja «Banovići» d.d. Banovići
za 2006. godinu

1 UVOD

Preduzeće Rudnici mrkog uglja “Banovići” je osnovano 23.10.1947. godine, a u toku svog rada imalo je više transformacija, tako da je dana 25.09.1991. godine nakon provedenog postupka upisa internih dionica Društvo je upisano u sudski registar. Rješenjem Višeg suda Tuzla broj U/I-234/94 od 06.04.1994. godine spajanjem Društva sa Rudnicima „Kreka“ i „Đurđevik“, osnovano je Društveno preduzeće „Rudnici uglja Tuzla“ iz koga se Društvo izdvojilo krajem 1998. godine. Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj U/I-0891/98 od 31.12.1998. godine registrovano je pod nazivom Rudnici mrkog uglja “Banovići“ d.o.o. Banovići.

Struktura kapitala Društva je slijedeća:

Privatni kapital 21.372.324 KM ili 30,69877%, vlasnici 3823 fizičke osobe,

Državni kapital 48.247.162 KM ili 69,30123%, vlasnik Federacija BiH.

Saglasno nastalim promjenama u vlasničkoj strukturi Društva i potrebama usklađivanja sa Zakonom o privrednim društvima, kao i promjenom oblika, Društvo je upisano u sudski registar Kantonalnog suda u Tuzli Rješenjem br. U/I – 283/04 od 18.06.2004. godine pod nazivom Dioničko društvo RMU „Banovići“ Banovići.

Rješenjem broj 03-19-298-/04 od 03.06.2004. godine, Društvo je upisano u registar kod Komisije za vrijednosne papire FBiH.

Društvo je osnovano da obavlja privrednu djelatnost iz oblasti energetike (proizvodnja i klasiranje mrkog uglja) radi sticanja dobiti, poboljšanja ključnih kapaciteta, te postizanja ciljeva koje utvrđuje osnivači Društva.

Društvo vrši Izvještavanje po Međunarodnim računovodstvenim standardima, što je i obaveza po Zakonu o računovodstvu i reviziji.

Sjedište Društva je u Banovićima, Ulica Branilaca Banovića broj 36.

U Društvu je sa 31.12.2006. godine bilo 2.505 uposlenih.

2 REZIME

Djelatnost Društva uglavnom se odnosi na proizvodnju i prodaju mrkog uglja, koji se najvećim dijelom (67% proizvodnje) plasira «Elektroprivredi BiH», za proizvodnju električne energije.

Cijenu za prodaju uglja «Elektroprivredi BiH» je odredila Vlada FBiH za domaći konzum svojim odlukama (4 KM/GJ - Giga džul i 4,5 KM/GJ od 01.08. 2006. godine), dok su cijene za izvoz i bilansne viškove proizvedene električne energije određene prema posebnoj metodologiji i niže su od cijena za domaći konzum. Cijene za ostale potrošače određuje Društvo.

Cijena koštanja uglja u revidiranoj godini je iznosila 4,46 KM/GJ. Ovakva cijena uvjetovana je visokim troškovima radne snage, značajnim troškovima amortizacije i ostalih rashoda (goriva i energenata).

Na slabiji priliv ekonomskih koristi za Društvo utiče i niža prodajna cijena uglja za izvoz električne energije i bilansne viškove od cijene koštanja proizvodnje uglja.

Prihodi su rasli nešto bržim tempom od Plana, tako da je ostvarena dobit u 2006. godini bila 1,3 miliona KM. Iskazana dobit je nerealna, obzirom da se u finansijskim izvještajima iskazuju potraživanja koja nisu ispravljena na teret rashoda.

Preduzeće posluje sa opremom koja je zastarjela i otpisana u procentu od 85,04, što uslovljava visoke troškove tekućeg i investicijskog održavanja.

Sa datumom izvještavanja evidentirane obaveze iznose 63,2 miliona KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 19 mil. KM, obaveze prema dobavljačima 4,2 mil. KM, obaveze prema zaposlenim 3,8 miliona KM i obaveze za poreze i doprinose 35,3 mil. KM. U okviru obaveza za poreze i doprinose, najveći dio (31 milion KM) se odnosi na obaveze nastale i evidentirane prije 2006. godine. Istovremeno Društvo iskazuje potraživanja u iznosu od 30,5 miliona KM, od čega je 21,2 miliona KM potraživanja starijih od godinu dana. Uprava nije uredila niti pokrenula postupke koji joj stoje na raspolaganju za naplatu imovine i spriječavanje od eventualnog gubitka. U većini slučajeva nisu obezbijeđene garancije za naplatu navedenih potraživanja.

Revizijom su uočena određena područja poslovanja koja Uprava treba urediti svojim pravilima, a kao primjer navodimo da Društvo nema uređene procedure vezane za proces prodaje i blagajničko poslovanje. Proceduralno nije ni uređen segment prijenosa potraživanja na sumnjiva i sporna i njihova ispravka, iako je ova imovina najznačajniji osnov za pritjecanje ekonomskih koristi u Društvo. Ne postoji procjena izvjesnosti naplate sumnjivih i spornih potraživanja, a Društvo nije u ranijem periodu vršilo ispravku određenih potraživanja u skladu sa načelom opreznosti. Navodimo da za iznos od 19,5 miliona KM potraživanja nije formirana ispravka vrijednosti, čija je naplata neizvjesna.

Takođe nije vršena ni procjena zastarjelosti zaliha koje sa 31.12.2006. godine iznose 18 miliona KM (ne pokazuje trend smanjenja), što bi u budućem periodu moglo imati znatan uticaj na uvećane rashode.

Isto tako Uprava nema pravila o kretanju i upravljanju dokumentacijom, u primjeni je neažurirani Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Provedenom revizijom smo utvrdili određene propuste proceduralne prirode u provođenju Zakona o javnim nabavkama, na što Uprava treba obratiti dodatnu pažnju i unaprijediti proces u dijelu organizacije i kontrole.

Utvdili smo da su procedure za obračun i isplatu plaća složene, komplikovane i nejasne te onemogućavaju adekvatnu provedbu i kontrolu, što može predstavljati rizično područje za Društvo. Posebno ističemo obračun i isplatu naknada za komisije u iznosu od 500 hiljada KM, čiji najveći dio

nema zakonskog uporišta, jer se radi o redovnim poslovima uposlenika koji se obavljaju tokom radnog vremena.

Uprava je suočena sa značajnim problemima i nije uspjela provesti ciljeve iz Akcionog plana prestrukturiranja i modernizacije rudnika uglja u FBiH u dijelu smanjenja broja uposlenih i investicija.

Mi smo ukazali na područja poslovanja koja zahtijevaju značajnije angažovanje kako osnivača tako Nadzornog odbora i menadžmenta Društva, te očekujemo da preporuke date u ovom Izvještaju budu implementirane u cilju efikasnijeg poslovanja Društva.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je, da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome, jesu li finansijski izvještaji za 2006. godinu pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove i izražavanja mišljenja o tačnosti i korektnosti godišnjih finansijskih izvještaja.

Poseban naglasak smo stavili na procese koji su ocijenjeni kao značajni za objavljene izvještaje (proizvodnja i prodaja uglja, djelovanje sistema internih kontrola, provođenje procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, obaveze za poreze i doprinose, obaveze po kreditima, troškovi radne snage, nastanak i evidentiranje značajnih izdataka, proces planiranja, stalna sredstva i potraživanja).

Revizija, također, uključuje davanje preporuka za dalji rad. U revidiranim procesima mogu postojati i drugi propusti koje mi nismo otkrili. Menadžment je zadužen da uspostavi sistem internih kontrola i da nadzire isti čime će se na najbolji način osigurati poslovanje uz poštivanje zakonskih i drugih propisa.

4 PRETHODNE REVIZIJE

Revizija Društva provodi se prvi put od strane Ureda za reviziju institucija u FBiH. Predmet naše revizije su bila finansijski izvještaji Društva za 2006. godinu, izvršene finansijske transakcije iskazane u tim izvještajima, te procjena usklađenosti sa zakonskim propisima.

Društvo je angažiralo komercijalnu revizorsku kuću koja je radila reviziju finansijskih izvještaja za 2006. godinu i dalo uslovno mišljenje (datum objave mišljenja 30.03.2007. godine).

5 NALAZI I PREPORUKE

5.1. Upravljanje i rukovođenje

Vlasništvo Društva je određeno strukturom kapitala u okviru kojeg je Federacija BiH vlasnik 69,3%, a ovlasti i obaveze po osnovu državnog kapitala vrši Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije (resorno ministarstvo). To znači da većinski vlasnik putem izabраниh upravnih i rukovodnih organa ima mogućnost kontrole rada Društva. Upravljanje i rukovođenje Društvom propisano je eksternim propisima i Statutom Društva, koji je donesen od strane Skupštine Društva 30.05.2006. godine.

Organi upravljanja i rukovođenja Društva, u revidiranoj godini bili su Skupština, Nadzorni odbor, Uprava Društva (koju čini Generalni direktor i tri direktora za tehničke, ekonomske i pravne i kadrovske poslove) i Odbor za reviziju.

Revizijom procesa upravljanja i rukovođenja, utvrdili smo slijedeće:

- Da je u toku 2006. godine održane jedna sjednica Skupštine Društva na kojoj su usvojeni Izvještaji Nadzornog odbora o radu i poslovanju Društva sa izvještajima nezavisnog revizora i Odbora za reviziju za 2005. godinu, donesena je Odluka o rasporedu ostvarene dobiti za 2005. godinu, usvojen revidirani Trogodišnji plan poslovanja Društva za period od 2005. do 2007. godine i usvojena Odluka o izmjenama i dopunama Statuta RMU „Banovići“ d.d. Banovići.

- Odbor za reviziju je imenovan odlukom Skupštine od 31.03.2004. godine. Ističemo da je tokom 2006. godine Odbor za reviziju sačinio polugodišnji i godišnji izvještaj kako je predviđeno Statutom Preduzeća.

Odbor za reviziju nije proveo aktivnosti na donošenju godišnje studije rizika, što je bilo potrebno učiniti obzirom na uočene slabosti navedene u Izvještaju. To je prioritet za Upravu i organe upravljana jer je nedovoljno zaštićena imovina Društva, gdje prije svega mislimo na novčana sredstva, potraživanja i neuređenost poslovanja sa gotovinom.

-Skupština Društva imenovala je 05.05.2004. godine Nadzorni odbor, čiji način rada je uređen Poslovnikom o radu. Mandat članovima nije naznačen u Odluci. Nadležnosti Nadzornog odbora su utvrđene članom 52. Statuta Društva, a najbitnije su: da nadzire poslovanje i rad Uprave Društva; podnosi Skupštini Godišnji Izvještaj o poslovanju.

Tokom revidirane godine, Nadzorni odbor je održao ukupno 18 redovnih sjednica i 5 vanrednih sjednica na kojima se raspravljalo o svim važnim pitanjima u poslovanju ovog Društva. Navodimo značajnija pitanja koja su razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora Društva: Razmatranje izvještaja o javnim nabavkama, davanje saglasnosti za ograničene aktivnosti, razmatranje izvještaja o aktivnostima Odbora za reviziju, usvajanje Elaborata o godišnjem popisu sredstava i izvora, donošenje Odluke o usvajanju Godišnjeg obračuna i Odluke o rasporedu dijela dobiti za 2005. godinu, razmatranje izvještaja o radu Uprave Društva i razmatranje izvještaja o ostvarenju Operativnog plana rada po mjesecima.

Odluku o imenovanju Direktora RMU “Banovići” d.d. Banovići, na koju je saglasnost dao resorni ministar, je donio Predsjednik Nadzornog odbora 17.04.2004. godine. Ovlaštenja, prava i obaveze Direktora uređeni su Ugovorom o angažmanu između Nadzornog odbora i Direktora. Mandat Direktora traje četiri godine.

Revizijom je utvrđeno da su tokom 2006. godine zaključeni ugovori vrijednosti većih od 10.000 KM, koje je potpisivao isključivo Direktor što nije u skladu sa članom 41. i) Zakona o javnim preduzećima, prema kojem se zahtijeva za zaključenje ugovora o raspolaganju sa ukupnom vrijednošću većom od 10.000 KM potpis Direktora i odgovornog člana Uprave.

Odluku o imenovanju Direktora Odjela za internu reviziju Društva donio je Odbor za reviziju 31.05.2006. godine. Aktivnosti Odjela su se uglavnom odnosile na kontolu blagajničkog poslovanja po nalogu Uprave vezano za utvrđeni manjak u blagajni i povremene kontrole provođenja Zakona o javnim nabavkama, dok sa danom završetka revizije još nije donesena Metodologija analize i izrada matrice rizika od strane Odjela za internu reviziju.

Uprava Društva nema svoju procjenu rizičnih područja poslovanja, a revizijom je utvrđeno da postoji rizik u mnogim segmentima poslovanja kao što su obračun i isplata plaća, blagajničko poslovanje, proces prodaje i priznavanje prihoda, značajan iznos neizmirenih obaveza, provođenje Zakona o javnim nabavkama.

Preporučujemo:

Da organi Društva unaprijede sistem rukovođenja i upravljanja i usaglase rad sa propisima koji se primjenjuju na poslovanje Društva. Tu prije svega mislimo na Zakon o javnim preduzećima i norme koje se odnose na organe upravljanja ali i rukovođenja, kako bi se zaštitila državna imovina i troškovi sveli na najmanju moguću mjeru.

5.1.1. Sistem internih kontrola

Tokom revizije uočili smo da Društvo ima značajan obim transakcija gotovinom putem blagajne. Plaće, naknade za topli obrok, ostale naknade radnicima, otpremnine, novčane rente i pomoći radnicima, regres i veći dio izdataka se isplaćuje putem blagajne. Sredstva potiču od naplate po osnovu maloprodaje uglja koja se uglavnom naplaćuje gotovinski na blagajni.

Revizijom smo utvrdili da postoji Pravilnik o blagajničkom poslovanju, ali da nije precizirao proceduru obavljanja transakcija, ovlasti i odgovornosti učesnika u ovom procesu. Mehanizam nadzora i kontrole blagajničkog poslovanja nije bio odgovarajući jer se desilo otuđenje novca iz blagajne. Naime, u augustu 2006. godine blagajnica je pravdala neuobičajeno veliki iznos isplata za otpremnine, što je bio indikator Upravi da naloži vanredan popis, kojim je utvrđen manjak od 109.641,26 KM.

Za utvrđeni manjak, podnesena je Prijava nadležnom Tužilaštvu 10.11.2006. godine.

Istovremeno Odjel za internu reviziju je dobio nalog da istraži ovu nezakonitu radnju i utvrdi tačan iznos otuđenih sredstava jer je Komisija za vanredan popis konstatovala da prilikom kontrole postoji značajan broj nevjerodostojne i netačne dokumentacije, kojom su lažno pravdana sredstva putem blagajne. Prema Izvještaju Odjela za internu reviziju kao utvrđeni manjak u 2006. godini se navodi iznos od 208.793,97 KM po osnovu otpremnina (s konstatacijom da ovaj iznos nije pouzdan i da može odstupati) i 8.908,50 KM po osnovu naknada prema članu 143. Zakona o radu. Teškoće pri utvrđivanju stvarno otuđenih sredstava su uzrokovane nepouzdanošću i nevjerodostojnošću priloženih spiskova, a u mnogim slučajevima nisu postojali spiskovi za pravdanje isplata.

Odjel je obzirom na utvrđeno stanje izvršio i kontrolu isplata i u 2004. i 2005. godini i takođe utvrdio manjak po osnovu isplate otpremnina i naknada prema članu 143. Zakona o radu.

Tim za reviziju je kroz intervju sa odgovornim utvrdio da je isplata od strane blagajnice vršena bez odgovarajuće popratne dokumentacije: Rješenja o penzionisanju radnika, obračuna otpremnina za svakog pojedinačnog radnika, a nisu ni postojali blagajnički nalozi za isplatu. Zbirne naloge za isplatu su potpisivali kontrolor (likvidator) i rukovodilac Službe za finansije bez kontrole postoji li popratna dokumentacija i da li je ona vjerodostojna i pravno osnovana. Na ovaj način ostavljena je mogućnost blagajnici da manipulira iznosima, dokumentacijom i isplatama, što je dovelo do manjka (otuđenja). Činjenica da se manjkovi protežu od 2004. godine do avgusta 2006. godine govori da u Društvu nije bilo nikakvog nadzora na izuzetno rizičnoj oblasti blagajničkog poslovanja, preko koje je promet tokom godine bio višemilionske vrijednosti.

Prema izjavi odgovornih osoba istražni postupak je u toku.

Obzirom na mnoštvo različitih vrsta transakcija putem blagajne (plaće, naknade za topli obrok, ostale naknade radnicima, otpremnine, novčane rente i pomoći radnicima, regres, uplate za ugalj), napominjemo Upravi koja je i bila odgovorna da uspostavi sistem interne kontrole i stalnog nadzora i svim relevantnim subjektima, da postoji mogućnost odstupanja po svim izvršenim transakcijama na blagajni.

Kontrola blagajničkog poslovanja je pojačana nakon utvrđenog otuđenja, ali nisu donesene procedure kako bi se rizici sveli na razumnu sigurnost.

Nadalje, sistem internih kontrola nije uređen kod rizičnih područja poslovanja od kojih navodimo: proces prodaje, evidentiranje i naplata potraživanja, isplate naknada komisijama, obračun i isplate plaća, troškove reprezentacije, goriva kao i nedosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama.

Preporučujemo

Prioritetno utvrditi rizična područja u poslovanju Društva i donijeti pravila i procedura, utvrditi obaveze i odgovornosti učesnika u tim procesima i uspostaviti permanentan mehanizam kontrole. Utvrditi tačan iznos manjkova po svim izvršenim transakcijama na blagajni.

5.2. Planiranje, izvršenje planskih veličina, izvještavanje

U 2006. godini je bila planirana proizvodnje uglja i plasman u količini od 1.450.000 tona, Ostvarena proizvodnja je bila 1.383.302 tone i manja je u odnosu na 2005. godinu za 4,3%, a u odnosu na Plan za 4,6%

Osnovni finansijski pokazatelji vezani za planiranje i ostvarenje plana su slijedeći:

Pokazatelji:	Ostvareno	Planirano	Ostvareno
	2005	2006	2006
Ukupni prihodi	94.738.717	95.507.680	97.911.367
Ukupni rashodi	88.478.898	95.179.477	96.627.567
Dobit	6.259.819	328.203	1.283.567

Prihodi su ostvareni u odnosu na Plan sa porastom 2,52%, dok su rashodi bili veći za 1,52%.

Analizom ostvarenih rezultata poslovanja, utvrdili smo da se ostvareni prihodi i rashodi kreću na nivou Plana poslovanja, s tim da su prihodi rasli nešto bržim tempom od rashoda, što je i rezultiralo i većiom ostvarenom dobiti od Plana za cca 950 hiljada KM.

Utvrđili smo značajna prekoračenja u odnosu na plan kod: utrošenog materijala za proizvodnju za 22%, eksploziva za 23%, dizel goriva za 27%, otpremnina za 193%, usluga za izvršene fizičke poslove za 256%.

U okviru Plana poslovanja je sadržan i mjesečni plan cash flow (gotovinski priliv i odliv sredstava), kao osnov menadžmentu za vođenje politike finansiranja, s tim da za preostala sredstva kao razlika tekućih prihoda i rashoda nije navedeno u koju svrhu će biti usmjerena.

Uočili smo da Plan poslovanja ne sadrži procjenu naplativosti potraživanja, iako su ona osnovni izvor pritjecanja koristi u Društvo, a Plan kadrova nije usklađen sa Akcionim Planom Prestrukturiranja i modernizacije rudnika uglja u FBiH.

Izvještaj o poslovanju sadrži komparativnu uporedbu sa planskim pokazateljima, ali nije dato obrazloženje za odstupanja u ostvarenju u odnosu na Plan, što je slabost izvještavanja, jer bi kvalitativna analiza odstupanja bila dobra osnova organima upravljanja i rukovođenja za poduzimanje mjera na postizanju ekonomičnosti i efikasnosti.

Sastavni dio Plana poslovanja predstavlja plan investicionih ulaganja. Investicije su planirane u iznosu od 12,1 miliona KM sa obezbijedenim izvorima finansiranja. Od planiranih investicija u 2006. godini, ostvareno je 7 miliona KM iz sopstvenih sredstava, dok je za dio planiranih nabavki u iznosu od 2.490.000 KM pokrenuta procedura nabavke prema Zakonu o javnim nabavkama.

Iz navedenog se vidi da su investicije ostvarene sa 79% u odnosu na Plan, ali nema detaljnijeg obrazloženja u Izvještaju o poslovanju za neostvarenje investicija i njihovom uticaju na finansijski rezultat. Nadzorni odbor i Skupšina prihvatili su takve izvještaje, iako im je u nadležnost da analiziraju i poduzimaju mjere na ostvarenju investicija u cilju poboljšanja poslovanja Društva.

Akcionim planom, pored specificiranih aktivnosti, koje je dužno provesti Društvo u zadanim rokovima, predviđene su i ciljne veličine u ekonomskom segmentu, koje rudnici trebaju postići kao što slijedi za Rudnik „Banoviće“ za 2006. godinu:

	Akcioni Plan	Ostvarenje
Planirana proizvodnja	1.400.000 tona	1.383.302 tone
Plasman u termoelektrane	940.000 tona	923.767 tona
Smanjenje broja radnika u 2006. godini	400 radnika	103 radnika

Predvideni broj radnika sa 31.12.2006. godine	1.635 radnika	2.505 radnika
Investiciona ulaganja	10.592.000 KM	7.069.136 KM
Planirana proizvodna cijena	4 KM/GJ	4,46 KM/GJ

Uprava je formirala 3 komisije za praćenje i provođenje Akcionog plana prestrukturiranja i modernizacije Rudnika uglja.

Na osnovu navedenog vidljivo je kako su ostvareni pokazatelji (izuzev proizvodnje i plasmana u termoelektranu) ispod onih određenih Akcionim Planom, a naročito ističemo neostvarenje smanjenja broja radnika, nedovoljna investiciona ulaganja i prekoračenje planirane cijene proizvodnje.

Uprava smatra da se u dijelu ostvarenja Akcionog plana treba veća podrška Vlade FBiH naročito u oblasti socijalne politike kao i da je nerealno smanjenje broja radnika predviđeno Planom.

Preporučujemo:

Da Uprava donese efikasan Program mjera na ostvarenju planiranih rezultata poslovanja naročito u dijelu proizvodnje i realizacije Akcionog plana, kako bi se ostvario bolji finansijski rezultat. Donijeti mjere na racionalizaciji troškova uz kontinuiranu analizu i kontrolu troškova.

Da Uprava ažurira akta vezano za proces planiranja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima. U cilju potpunosti i sveobuhvatnosti Plana, sastavni dio Plana treba da bude plan procjene izvjesnosti naplate potraživanja.

Planiranju investicija posvetiti veću pažnju sa osiguranjem sredstava i pretpostavki za ostvarenje u funkciji razvoja djelatnosti i povećanja proizvodnje i plasmana uglja.

Vršiti potpuno izvještavanje u svim segmentima poslovanja sa detaljnim osvrtom na ostvarenje Plana poslovanja u dijelu investicija.

5.3. Prihodi

U finansijskim izvještajima 2006. godine, ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 97.911.367 KM i u odnosu na 2005. godinu su veći za 3,3%.

Struktura ostvarenih prihoda je slijedeća:

Opis	2006. godina	2005. godina
Prihod od prodaje uglja	93.398.819	90.291.123
Prihod od usluga na domaćem tržištu	908.202	1.241.949
Ostali prihodi od usluga i robe	57.654	83.227
Prihodi od finansiranja	656.980	255.244
Viškovi materijala i rezervnih dijelova	-	96
Prihodi od otpisanih obaveza	590.651	20.379
Ostali prihodi interna realizacija	1.825.966	2.072.447
Primljene donacije od Fed .min. energ.	40.320	302.676
Vanredni prihodi	120.263	85.025
Ostali prihodi	312.511	386.551

Najznačajnii prihodi od prodaje su ostvareni prodajom uglja TE „Tuzla i TE „Kakanj“ u količini od 923.767 tona ili 67% od ukupne proizvodnje.

Cijena “Elektroprivredi BiH” je utvrđena Odlukom Vlade FBiH i diferencira se po 3 osnova (domaći konzum, izvoz HEP i bilansni viškovi). Za “Elektroprivredu BiH” ugovorena cijena toplote u uglju utrošene za proizvodnju električne energije za **domaći konzum** iznosi 4 KM/GJ, a od 01.08.2006. godine 4,5 KM/GJ prema Odluci Vlade FBiH. Penaliziranje i premiranje isporučenog uglja po osnovu kvaliteta vrši se na osnovu raspona toplinske moći i skala za obračun.

Prema Ugovoru o kupoprodaji uglja za izvoz EPBiH – Hrvatska Elektroprivreda, cijena se koriguje za učešće prodajne cijene električne energije po obrascu opisanom u Ugovoru. Poseban način obračuna cijene je i za bilansni višak s tim da cijena ne može biti manja od 2,955 KM/GJ, a prema Zaključku Vlade FBiH o predloženoj cijeni za bilansne viškove.

U komercijalnom sektoru vodi se evidencija obračuna cijena uglja isporučenog iz Društva za «Elektroprivredu BiH» i prema internim izvještajima, Društvo gubi značajan dio prihoda zbog posebnog korekcije cijena za izvoz i bilansne viškove.

Za kategoriju široke potrošnje (veleprodaja) i maloprodaja (domaćinstva) cijena je utvrđena na osnovu Odluke o cijenama i uslovima prodaje uglja u 2005. godini broj 08-01/06 od 11.01.2006. i 04.08.2006. godine, koju je potpisao Generalni Direktor.

Utvdili smo da ne postoji poslovna politika prodaje uglja u 2006. godini, kojom se određuju kriteriji za raspored količina koje će biti distribuirane različitim vrstama kupaca, način određivanja i kalkulacije prodajne cijene, uslove za odobravanje reklamacija i dijagram toka dokumentacije sa nosiocima ovlaštenja i odgovornosti u okviru ovog procesa, što ukazuje da ovaj proces nije sistemski uređen i pokazatelj je slabosti sistema internih kontrola, a što za posljedicu može imati smanjenje ekonomskih koristi za Društvo.

Kao primjer navodimo da smo pronašli veći dio faktura na kojima nema ovjere kontrolora ili likvidatora, a izlazne fakture potpisuje rukovodilac komercijalne službe, koji nema pismeno ovlaštenje za potpis ugovora, što ukazuje da se ne vrši pravilno likvidiranje dokumenata.

U okviru iskazanih ostalih prihoda od aktivnosti najznačajniju stavku čine prihodi po osnovu interne realizacije u iznosu od 1.822.696 KM, prihodi po osnovu otpisanih ostalih obaveza u iznosu od 590.652 KM (oslobađanje plaćanja od strane Kantonalne privredne komore za period 2000. do 2003. godina) i prihodi od pozitivnih kursnih razlika u iznosu od 619.522 KM.

Preporučujemo

Donijeti poslovnu politiku prodaje i uglja, kojom će se utvrditi kriteriji za raspored količina koje će biti distribuirane različitim vrstama kupaca, način određivanja i kalkulacije prodajne cijene, uslove za odobravanje reklamacija i obaveze svih učesnika u procesu prodaje.

Sačiniti dijagram toka dokumentacije sa nosiocima ovlaštenja i odgovornosti u okviru procesa prodaje, kako bi se pojačao sistem internih kontrola.

5.4. Kalkulacija proizvodne cijene koštanja uglja

Uvidom u strukturu troškova Društva za 2006. godinu utvrdili smo slijedeće:

Rashodi	Iznos u KM	Učešće (%)
Amortizacija	7.494.543	7,8
Troškovi rada	44.261.178	45,8
Utrošeni material i energija	33.047.137	34,2
Troškovi usluga	8.855.239	9,2
Ostali troškovi finansiranja	137.215	0,1
Troškovi ranijeg perioda	137.817	0,1
Ostali rashodi	2.694.438	2,8
Ukupno	96.627.567	100,0

Prema Izvještaju o poslovanju Društva, proizvedeno je i isporučeno 21.622.194 GJ toplote tako da je, uz ostvarene rashode i troškove od 96.627.567 KM, ostvarena cijena koštanja 4,46 KM/GJ.

U Društvu se knjigovodstveno evidentira cjelukupan iznos troškova i rashoda i prenosi na nedovršenu proizvodnju i proizvodnju u toku, a preko toga i na finansijski rezultat. U izvještavanju se cijena koštanja prikazuje kao odnos ukupnih troškova i proizvedene količine toplote.

Društvo nema iskazanih uskladištenih proizvoda uglja, mada postoje informacije da se određena količina uglja nalazi u depou, ali se materijalno i finansijski ne evidentira.

Ne postoji akt koji bio odredio knjigovodstveni način vođenja proizvodnje. Ni u jednom aktu nije navedeno da se proizvodnja vodi na bazi ukupnih (apsorpcionih troškova), tako da ističemo ovu slabost koja ima uticaja na izvještavanje Uprave i nedosljednost u primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda 2 Troškovi konverzije (proizvodnje).

Preporučujemo:

Da se sačini Metodologija knjigovodstvenog vođenja proizvodnje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 2, koja bi bila sastavni dio računovodstvenih politika.

Ukupnu količinu uglja koja se nalazi na depoima, evidentirati materijalno i finansijski, jer je to imovina Društva.

5.5 Potraživanja

5.5.1 Potraživanja od prodaje

Pregled potraživanja od prodaje:

Opis	2006. god.	2005. god.
Redovna potraživanja	9.626.180	9.836.193
Sumnjiva i sporna potraživanja	20.831.073	20.565.876
Ukupna potraživanja	30.457.253	30.402.069
Ispravka vrijednosti potraživanja	(1.326.352)	(916.401)
Stanje 31.12.2006.	29.130.901	29.485.668

Od ukupnih potraživanja od prodaje u iznosu od 30.457.253 KM, najznačajnija su sumnjiva i sporna potraživanja koja iznose 20.831.073 KM.

Potraživanja se priznaju u bilansu stanja na osnovu ispostavljenih faktura o izvršenoj prodaji uglja i izvršenim uslugama.

Proveli smo reviziju procesa prodaje i potraživanja od prodaje i utvrdili slijedeće:

Redovna potraživanja:

- da Uprava Društva nema usvojene vlastite politike vezane za potraživanja po osnovu prodaje uglja i pružanja usluga, kao ni uređen proces prijenosa na sumnjiva i sporna potraživanja, ispravke i otpisa potraživanja i poduzimanja potrebnih mjera za naplatu, iako se radi o najznačajnijem pritjecanju ekonomske koristi u Društvo.

Redovna potraživanja u finansijskim izvještajima iskazana su u iznosu od 9.626.180 KM, za koja se očekuje da će biti naplaćena u periodu do 12 mjeseci. U navedenom iznosu ima 372.572 KM potraživanja starijih od godinu dana, što ukazuje da više ne predstavljaju kratkoročna potraživanja.

Posljedica neuređenog procesa postupanja sa potraživanjima, može dovesti da se propuste rokovi utuženja, zbog čega može doći do zastarijevanja potraživanja i nepovratnog gubitka imovine za što odgovornost snosi Uprava Društva.

Sumnjiva i sporna potraživanja:

- Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja evidentiran je iznos od 20.831.073 KM. Od navedenog iznosa na rashode u tekućoj i prethodnim godinama je prenesen iznos od 1.326.352 KM. Preostali iznos od 19.504.721 KM nije procijenjen kao nenaplativ i za ovaj iznos nisu terećeni troškovi poslovanja u ranijem periodu.
Najveću stavku u okviru sumnjivih i spornih potraživanja, čini potraživanje od „Elektroprivrede BiH“ za isporučeni uglj u termoenergetski sistem u periodu od 1992-1994. godine, tzv „TES“ u ukupnom iznosu od 11.862.276 KM. **Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da navedeni iznos potraživanja nije utužen niti ispravljen na teret rashoda poslovanja.**
Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja iskazana su i potraživanja od „Fabrike sode“ Lukavac u iznosu od 5.121.062 KM, a odnose se na period 1999.-2002. godine. Potraživanja od «Fabrike sode» Lukavac nisu ispravljena na teret ostalih rashoda u iznosu za koji se očekuje da neće biti naplaćen, a što je Društvo bilo dužno uraditi u skladu sa načelom opreznosti Kodeksa računovodstvenih načela.
Nakon donošenja pravosnažne i sudske presude Kantonalnog suda u Tuzli iz 2002. godine o naplati ovih potraživanja u iznosu od 5.121.062 KM sa zakonskom zateznom kamatom, podnesen je Prijedlog za izvršenje na imovini izvršenika Općinskom sudu u Lukavcu. Do dana okončanja revizije, Društvo nije naplatilo ova potraživanja. Uprava Društva nije spremna preuzeti značajan gubitak kao posljedicu višegodišnjih kumuliranih nenaplaćenih potraživanja, koja bi teretila rashode poslovanja.
- Značajnu stavku na potraživanjima označenim kao sumnjiva i sporna potraživanja, je potraživanje od Fudbalskog kluba „Budućnost“ Banovići u iznosu od 1.324.899 KM, a odnosi se na period od 1992.-2003. godine. Prema raspoloživoj dokumentaciji, osnov za ova potraživanja je bila prodaja uglja. Za ovo potraživanje kao i za potraživanje od Rudnika „Kreka“ Tuzla u iznosu od 287.697 KM i Rudnika „Đurđevik“ u iznosu od 204.943 KM, je propušteno blagovremeno poduzimanje utuženja prije zastarijevanja, a nije izvršena ispravka potraživanja na teret rashoda poslovanja. Potraživanja od Rudnika „Kreka“ Tuzla i Rudnika „Đurđevik“ su nastala osnovu diobenog bilansa sa 31.12.1998. godine.
- Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrdili smo da za potraživanje od „Emina“ Srebrenik u iznosu od 116.815 KM i potraživanje od „Autosaobraćaj“ Banovići u iznosu od 384.797 KM, su nakon otvaranja stečajnog postupka podnesene Prijave potraživanja nadležnim sudovima. Ističemo da i ova potraživanja nisu ispravljena na teret rezultata poslovanja. Navedeno ukazuje da Uprava Društva nije štitila državnu imovinu od eventualnih gubitaka, jer nije poduzimala postupke da istu naplati i da prilikom prodaje nije obezbjeđivala naplatu garancijama.
- Potraživanja u iznosu od 64.255 KM su direktno otpisana iz knjigovodstvenih evidencija na osnovu Elaborata Centralne popisne komisije, bez evidentiranja na ispravci potraživanja.
- Društvo nije vršilo procjenu izvjesnosti naplate potraživanja odnosno korekciju već iskazanog prihoda, a koja se treba vršiti na osnovu svih postojećih okolnosti koje mogu uticati na naplativost odnosno nemogućnost naplate.

Promjene u ispravci vrijednosti potraživanja tokom 2006. godine su:

Opis	2006. god.	2005. god.
Stanje 01.01.2006 godine	916.402	916.402
Povećanje ispr. vrijednosti potraživanja	409.950	-
Smanjenje ispr. potraživanja usljed naplate	0	-
Stanje 31.12.2006. godine	1.326.352	916.402

Povećanje ispravke vrijednosti potraživanja u 2006. godini izvršeno je u iznosu od 409.950 KM, a odnosi se na ispravku knjiženja iz 2005. godine, kada su za ovaj iznos terećeni troškovi poslovanja. Odnosi se na ispravku utuženog potraživanja od „Elektroprivrede BiH“ po osnovu pretplate kapitalnog najma.

Preostali iznos ispravke potraživanja od 916.402 KM se odnosi na ispravku potraživanja od „Elektroprivrede BiH“ za tzv. „TES“. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, ne možemo potvrditi ovaj iznos kao ni osnov iskazane ispravke potraživanja. Naime, provedenim knjigovodstvenim evidentiranjem iz 2001. godine, za iznos od 916.402 KM su uvećana potraživanja po osnovu „TES-a“, a istovremeno je izvršena i njihova ispravka. Troškovi poslovanja u prethodnom periodu nisu uopće terećeni za navedeni iznos.

Starosna struktura redovnih, sumnjivih i spornih potraživanja sa 31.12.2006. godine je slijedeća:

Ročnost	Iznos u KM
do 15 dana	6.231.039
od 15 do 90 dana	2.526.184
od 90 do 360 dana	496.384
preko 1 godinu	21.203.646
U K U P N O.	30.457.253

Prezentiran je dio konfirmacija koje su potvrđene od dužnika, a koji duguju značajnije iznose. Iz svega naprijed navedenog, ukazujemo da Uprava Društva treba da raspolaže sa informacijama o ukupnim potraživanjima kao i zbog čega su prenijeta na sumnjiva i sporna, zbog čega nisu izvršene ispravke i najbitnije da li su poduzete potrebne radnje (utuženje) od strane uposlenih da se dođe do naplate istih. Uprava Društva ima obavezu da štiti povjerenu imovinu i treba da uredi proces prodaje kako bi istu zaštitila od eventualnih gubitaka.

Zbog značaja informisanja o potraživanjima navodimo visinu potraživanja iz knjigovodstvenih evidencija sa 31.12.2006. godine koja iznose 30.457.253 KM (redovna, sumnjiva i sporna), što je značajan iznos i predstavlja 32,2% u odnosu na prihod od prodaje 2006. godine.

5.5.2. Ostala potraživanja i kratkoročni finansijski plasmani

Ova potraživanja iskazana u finansijskim izvještajima iznose 1.159.164 KM.

Najznačajniji iznos predstavljaju potraživanja od Zavoda za zdravstveno osiguranje Tuzlanskog Kantona u iznosu od 592.248 KM, po osnovu neto naknada bolovanja preko 42 dana i doprinosa PIO/MIO. Od ovog iznosa se na potraživanja prije revidirane 2006. godine odnosi 530.998 KM. S obzirom na period iskazanih potraživanja, kao i da je pravo naplate ovih potraživanja uslovljeno plaćanjem obaveza za doprinose za zdravstveno osiguranje, Uprava Društva ne raspolaže infomacijama o mogućnosti naplate ovih potraživanja.

U okviru kratkoročnih potraživanja najznačajnija su potraživanja za manjak u blagajni Direkcije Društva u iznosu od 110.384 KM. Izvršen je vanredan popis blagajne Društva na dan 03.11.2006. godine, sačinjen je Izvještaj u kojem je konstatiran manjak u iznosu od 109.641 KM. Centralna popisna komisija je u Elaboratu o popisu također utvrdila manjak, sa prijedlogom da se knjiži na teret odgovornog lica. **Navedeno ukazuje da nije uspostavljen odgovarajući sistem internih kontrola, koji podrazumijeva usvajanje, primjenu i kontrolu pravila i procedura za značajnije segmente poslovanja kao što je u ovom slučaju blagajničko poslovanje.**

Preporučujemo:

Da Uprava u cilju zaštite naplate potraživanja usvoji vlastite politike, pravila i procedure kao i kontrolne postupke za ove poslovne procese, kako bi osigurala razumnu sigurnost da se poslovi i zadaci odvijaju u skladu sa postavljenim ciljem i uz najbolju korist za Društvo. Potrebno je da uredi ove procese, da ih implementira u proces rada i vrši nadzor nad primjenom istih. Uvođenje pravila postupanja je obaveza Uprave, pri čemu treba voditi računa o svim okolnostima koje mogu utjecati na mogući gubitak ove imovine, naročito kod potraživanja i blagajničkog poslovanja.

5.6. Rashodi

Ukupni troškovi poslovanja u 2006 godini iznosili su 96.627.567 KM.

5.6.1. Troškovi radne snage

Po osnovu plaća i drugih primanja uposlenih isplaćeno je u prethodnoj i revidiranoj godini na ime:

Opis	2006. god.	2005. god.
Bruto plaće	36.378.609	33.067.122
Topli obrok	3.151.428	3.072.804
Prijevoz na posao	1.999.322	1.734.580
Regres za godišnji odmor	1.587.300	1.506.010
Otpremnine i nak.za smrt.sluč.	1.106.803	522.475
Ostala davanja	37.716	58.170
Ukupno	44.261.178	39.961.161

Ukupni troškovi uposlenih čine 31,97% ukupnih troškova, a isti su uređeni aktima Društva. U revidiranoj godini na ime bruto plaća uposlenim isplaćeno je 36.378.609 KM, dok je na ime naknada po osnovu rada (topli obrok, regres, prijevoz, otpremnine i ostale naknade) isplaćeno ukupno 7.882.569 KM. Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po uposleniku iznosila je 663 KM.

Na dan 01.01.2006. godine u Društvu je bilo uposleno 2.608 djelatnika, a na dan 31.12.2006. godine 2.505 djelatnika.

Revizijom smo obuhvatili poštivanje propisanih procedura kod isplate plaća, utvrđivanje vrijednosti boda i utvrdili slijedeće:

- Osnov za isplatu plaća u revidiranoj 2006. godini bio je Pravilnik o radu, koji je uređio način obračuna i isplate plaće, a donesen je 04.08.2004. godine od strane Uprave Društva. **Revizijom obračuna i isplate plaća, uočili smo da je obračun plaća izuzetno složen proces, koji uključuje više raznih parametara i pojedinačnih faza obračuna, pa samim time otežava i kontrolu ovog procesa. Obračun plaća u 2006. godini nije bio adekvatno programski podržan, tako da u pojedinim slučajevima nismo dobili relevantnu dokumentaciju kako bi potvrdili pravilnost obračuna. Bodovi za obračun nisu usklađeni sa granskim Kolektivnim ugovorom.**
- Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrdili smo da na troškovima toplog obroka nije iskazan trošak toplog obroka za decembar 2006. godine, čime troškovi pripadajućeg perioda nisu uključeni u finansijsku godinu na koju se odnose. Istovremeno su na ovoj poziciji iskazani troškovi za decembar 2005. godine. Društvo treba da iskazuje troškove u periodu u kojem su nastali radi stvarnih troškova perioda.
- Tokom 2006. godine isplaćeno je na ime troškova otpremnina radnicima ukupno 396.233 KM. Na navedenoj poziciji pronašli smo isplatu iz blagajne Društva u iznosu od 317.940 KM za koju ne postoji relevantna i vjerodostojna dokumentacija (Rješenje o visini otpremnine, pojedinačni nalog za isplatu sa potpisima radnika), tako da se ne može potvrditi da je izvršena isplata ovih sredstava. Navedenu isplatu sredstava ovjerila je blagajnica, likvidator i rukovodilac Službe finansijske operative, što smo detaljnije pojasnili u poglavlju 4.11. Izvještaja.

5.6.2. Ostali troškovi i rashodi

Na ime ovih troškova i rashoda u 2006. godini je isplaćeno ukupno 52.366.389 KM. U okviru ovih troškova najveći su troškovi po osnovu utrošenog materijala za proizvodnju, eksploziva, troškovi održavanja, troškovi privremenih i povremnih poslova te opće naknade za eksploataciju mineralnih sirovina. Naknade članovima Nadzornog odbora u 2006. godini su iznosile 83.108 KM.

Utvrdili smo slijedeće:

- a) Da je tokom 2006. godine isplaćeno na ime troškova privremenih i povremenih poslova ukupno 662.723 KM, od čega se na naknade za rad u komisijama odnosi 499.814 KM, troškove Nadzornog odbora 83.108 KM, naknade Odboru za reviziju 45.313 KM, naknade direktoru Odjela za internu reviziju 4.302 KM, prokuristima 14.625 KM, doktoru u četi 1.638 KM a po ugovorima o djelu isplaćeno je 13.923 KM.

Isplaćivane su po više raznih osnova, a visina naknada je utvrđena Odlukom Direktora iz 2005. godine prema kojoj visina pojedinačne naknade za rad komisiji ne može biti veća od 250 KM, dok ovom ograničenju ne podliježu isplate po odlukama koje ocijeni Direktor Društva u posebnim slučajevima uz obrazloženje istog. Kao primjer navodimo isplate: Komisiji za obavljanje vanrednih poslova na montaži damper kamiona (50.000 KM), Komisiji za organizaciju sjednice Skupštine Društva (2.000 KM), zaposlenicima za izvanredno zalaganje na organizovanju proizvodnje (1.300 KM), Stručnoj radnoj grupi za davanje mišljenja i primjedbi na nalaz sudskih vještaka u vezi uzroka oštećenja stambenih objekata i zemljišta (3.650 KM, 4.250 KM i 3.900 KM), zaposlenicima sa većim obimom i većim zalaganjem na poslu, Komisiji za izradu Elaborata o praćenju potrošnje rezervnih dijelova, zaposlenicima za vanredno zalaganje na proizvodnji uglja i otkrivke, Komisiji za nabavke (800, 1.500, 2.200 i 1.150 KM), Komisiji za izradu tenderske dokumentacije za nabavku buldozera (2.250 KM), Komisiji za rad na carinjenju 5 kamiona, Komisiji za prijem, carinjenje, obezbjeđenje i nadzor nad montažom i puštanje u rad bagera, za reviziju Godišnjeg plana za 2007. godinu (1.700 KM), Komisiji za ocjenu i utvrđivanje kvaliteta namirnica za ljudsku ishranu, Komisiji za kontrolu kvalitete robe u restoranima Društvene ishrane, Komisiji za obračun novčanih naknada invalidima II kategorije, članovima Redakcijskog odbora za informativne novine „Rudar“, Komisiji za otpis stalnih sredstava, vanredna stimulacija članovima Odbora za glasanje, Komisiji za rad na montaži hidrauličnog bagera (15.000 KM), Komisiji za tehnički prijem servera, Komisiji za prijem zaposlenika, za održavanje i ažuriranje WEB stranice (1.050 i 750 KM), Komisiji za primopredaju dužnosti, Komisiji za obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite na radu (1.400 KM).

Navedene isplate je odobrio Direktor Društva prema ovlaštenjima iz člana 135. Statuta Društva. Ističemo da isplate ovim komisijama nemaju uporišta obzirom da najveći dio izvršenih poslova predstavlja poslove koji su predviđeni postojećom sistematizacijom radnih mjesta i samim time imaju karakter redovnih poslova, koji se obavljaju tokom radnog vremena.

Posebno ističeno da su u okviru iskazanih naknada vršene isplate trećim licima sa kojima nisu zaključivani ugovori o djelu. Isplate su vršene na osnovu pojedinačnih Odluka direktora.

- b) Na ime troškova reklame i propagande potrošeno je ukupno 397.580 KM: Na navedenoj poziciji pronašli smo isplate Fudbalskom Klubu „Budućnost“ Banovići (mjesečno po 17.000 KM, što na godišnjem nivou iznosi 204.000 KM), Ženskom košarkaškom klubu „FGO“ Banovići (mjesečno 3.000 KM), Radio-televiziji Tuzlanskog kantona (400 KM), Muški košarkaški Klub „Litva“ (2.000 i 1000 KM), Udruženju studenata Mašinskog fakulteta (1.500 KM), „Slon radio“ (5.000 KM za sponzorstvo Radio i TVBH muzičkog festivala), Auto-moto Klub „Banovići“ (3.000 KM), JU Javna biblioteka Banovići (3.000 KM), Klubu borilačkih sportova (800 KM); Studentskom servisu (12.864 KM za snimanje i izradu prezentacionog filma 60 godina Rudnika). Većina izdataka je nastala na osnovu ugovora o reklamiranju i sponzorstvu. Mi nismo mogli dovesti u vezu ove troškove reklamiranja sa dobicima u poslovanju, što je smisao reklame, tim prije što se prodaja ne odvija na osnovu javnog oglašavanja i reklamiranja, a ni Društvo nema analizu o doprinosu ovih marketinških aktivnosti uspješnijem poslovanju.
- c) Društvo nema aktom uređenu visinu i način trošenja sredstava reprezentacije. Najveći dio ovih troškova se odnosi na reprezentaciju za korištene usluge ugostiteljstva u objektima Društva.
- d) Troškovi dizel goriva su iskazani u iznosu od 15.369.482 KM. Najznačajniji dio ovih troškova vezan je za potrošnju goriva za transportna sredstva u funkciji proizvodnje. **Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da ne postoje normativi utroška potrošnje po vozilu kao i da nije donesen Pravilnik o korištenju službenih vozila. a riječ je o značajnim troškovima Društva koji nisu uređeni internim aktima.**

Preporučujemo:

Troškovi pripadajućeg perioda trebaju biti uključeni u finansijsku godinu na koju se odnose.

Urediti i ojačati sistem interne kontrole u dijelu odobravanja i likvidacije dokumentacije na osnovu koje se priznaju troškovi, a isplata se vrši u gotovini.

Preispitati i racionalizirati naknade komisijama pogotovo u slučajevima kada su poslovi djelokruga rada komisija predviđeni sistematizacijom radnih mjesta i obavljaju se tokom radnog vremena. U slučaju rada izvan radnog vremena postupiti u skladu sa propisima koji regulišu prekovremeni rad. Za izvršene usluge od strane trećih lica zaključivati ugovore o djelu sa naznačenim pravima i obavezama naručioca i izvršioca posla.

Ugovore o reklamiranju zaključivati samo u skladu sa Planom marketinških aktivnosti, kojim treba da se predvidi uticaj reklamiranja na priliv od ekonomskih koristi.

Donijeti akt kojim će se regulisati visina i način korištenja sredstava reprezentacije, a u cilju racionalizacije i kontrole navedenih troškova.

Donijeti normative kako bi se u potpunosti pratila potrošnja goriva po vozilu kao i Pravilnik o korištenju motornih vozila.

5.7. Usaglašenost javnih nabavki sa propisima

Društvo je u 2005. godini donijelo interni akt Pravilnik o nabavci robe, vršenju usluga i ustupanju radova. koji regulišu proces izbora najpovoljnijeg ponuđača.

Donesen je Plan nabavki za 2006. godinu na ukupan iznos od 46.710.868 KM bez adekvatne analitičke razrade po pojedinim pozicijama nabavki, što je znatno utjecalo na određivanje vrijednosnih razreda.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrdili smo da je kod provedenih otvorenih postupaka vršena procjena ponuda sa znatnim odugovlačenjem nakon otvaranja ponuda (od 9 do 11 dana), što je uticalo na sporiju provedbu procesa nabavki.

Kod nekih nabavki uočili smo da nije decidno utvrđena procijenjena vrijednost nabavki, pa tako na primjer kod konkurentskog zahtjeva, većina procijenjenih vrijednosti nabavki je određena u iznosu do 30.000 KM, a izvršene nabavke su znatno niže od ovog iznosa.

Na osnovu pregleda pojedinih nabavki ističemo slijedeće nedostatke:

- u slučaju nabavke dizel motora u iznosu od 1.217.892 KM proveden je otvoreni postupak, gdje u Zapisniku o otvaranju ponude nije naznačena cijena ponude niti nam je prezentirana ponuda. Nakon ponovljenog otvorenog postupka prešlo se na pregovarački postupak bez Odluke Direktora. Na osnovu prezentiranog Zapisnika o pregovaračkom postupku, utvrdili smo da nije izvršeno pregovaranje tehničkih, ekonomskih, pravnih i drugih aspekata ugovora, a što se zahtijeva članom 30. Zakona o javnim nabavkama. Nije nam prezentirana ni Odluka o izmjeni tehničke specifikacije jer je tokom postupka smanjen broj motora koji se nabavlja (sa 6 na 3 motora), što je znatno utjecalo na konačnu vrijednost nabavke. Ugovor je sklopljen sa „NGH“ Tuzla.
- Kod nabavke usluga prevoza jalovine i taloga u iznosu od 200.000 KM, utvrdili smo da su u koliziji Zapisnik o otvaranju ponuda i Zapisnik o postupku ispitivanja, ocjene i poređenja ponuda, gdje je u jednom navedeno da dvije ponude nisu otvorene i da su vraćene ponuđačima, a u drugom se navodi da su ponude otvorene.
- Kod nabavke Dampers kamiona u iznosu od 1.824.045 EUR-a, u Odluci o pokretanju nabavke je navedeno da će se provesti otvoreni postupak, a Komisija je provela ograničeni postupak sa 2 faze. Tokom postupka prešlo se na pregovarački postupak. U Zapisniku o procjeni ponuda

nije navedeno da je vršeno pregovaranje o cijeni ponude, a što se zahtijeva članom 30. Zakona o javnim nabavkama.

- Kod nabavke namještaja u iznosu od 5.999 KM ponovljen je postupak nabavke putem konkurentskog zahtjeva, a da prethodni postupak nije bio okončan donošenjem Odluke Direktora o ponovljenom postupku.

Revizijom je utvrđeno da Društvo u 2006. godini nije podnosilo Izvještaje o nabavkama Agenciji za javne nabavke, a kako je predviđeno članom 41. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučujemo:

Obzirom na nedosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama BiH u pojedinim slučajevima proceduralne prirode, ukazujemo Upravi da posebnu pažnju posveti primjeni važećih propisa vezanih za izbor najpovoljnijeg ponuđača i realizaciju ugovora, te da dosljedno prati dinamiku i zakonitost izvršenja svih aktivnosti procesa nabave u cilju postizanja ekonomičnosti u interesu Društva. Obzirom na revizijom uočene nedostatke vršiti stalnu kontrolu nad provođenjem Zakona o javnim nabavkama BiH.

5.8. Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima na dan 31.12.2006. godine, Društvo je iskazalo sadašnju vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 91.087.074 KM.

Najveću stavku dugotrajne imovine čini oprema sadašnje vrijednosti 29.176.493 KM i zemljište i šume vrijednosti 25.778.272 KM.

Promjene koje su se dešavale na stalnim sredstvima tokom revidirane godine su:

Opis	Nematerij. stal. sredst.	Zemljište i šume	Gradevine	Oprema	Mat.sredstva u pripremi	Ostalo	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 01.01.2006	3.836.357	25.778.272	174.859.810	368.496.355	17.354.890	1.200	590.326.884
Povećanje			47.677	19.350.790	16.702.681		36.101.148
Rashod-smanjenje				357.239	17.129.006		17.486.245
Stanje 31.12.2006.	3.836.357	25.778.272	174.907.487	387.489.906	16.928.565	1.200	608.941.787
Akumulirana amortizacija							
Stanje 01.01.2006.	3.836.357	0	152.507.456	354.236.810		1.200	510.581.823
Amortizacija za 2006.			3.196.287	4.298.256			7.494.543
Otuđenja, rashod				135.530 86.123			135.530 86.123
Stanje 31.12.2006.	3.836.357	0	155.703.743	358.313.413		1.200	517.854.713
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31.12.2006.	0	25.778.272	19.203.744	29.176.493	16.928.565	0	91.087.074
Stanje 31.12.2005.	0	25.778.272	22.352.354	14.259.545	17.354.890	0	79.745.061

Društvo je dana 07.03.2007. godine donijelo Odluku o obračunu amortizacije za 2006. godinu na osnovu interne Nomenklature o amortizaciji stalnih sredstava sa retroaktivnom primjenom. Nomenklatura sa utvrđenim stopama otpisa stalnih sredstava predstavlja sastavni dio ove Odluke. Obračunata amortizacija za 2006. godinu iznosi 7.494.543 KM. Obračun je vršen linearnom metodom pojedinačno za svako stalno sredstvo uz primjenu amortizacionih stopa na bazi interne Nomenklature.

Tokom revidirane 2006. godine izvršeno je povećanje vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 36.101.148 KM, od čega je aktiviran sa sredstava u pripremi iznos od 17.129.006 KM.

Posebno ističemo visoku stopu otpisanosti stalnih sredstava od 85,04%, budući da nabavna vrijednost stalnih sredstava iznosi 608.941.787 KM, a sadašnja vrijednost 91.087.074 KM. Visoki su troškovi tekućeg i investicijskog održavanja uslijed dotrajalosti opreme (1.602.405 KM), što ima značajnog uticaja na tekuće troškove poslovanja Društva.

Revizijom je utvrđeno:

- Da softver za obračun amortizacije ne pruža pouzdanu osnovu da je izvršen pravilan obračun amortizacije po grupama sredstava, budući da su obračunom amortizacije programski bili obuhvaćeni zemljište i šume kao i sredstva van upotrebe, na koje se inače ne vrši obračun amortizacije. Timu za reviziju je dostavljena dokumentacija za naknadno izvršene ručne ispravke ovog automatskog obračuna amortizacije, koji uključuje i ispravke drugih pozicija. **Zbog sveg navedenog, ne možemo potvrditi da je pravilno obračunata amortizacija.**
- **Da je na poziciji investicija u toku iskazan iznos od 16.928.565 KM, od čega se najveći dio odnosi na „Trakasti transportni sistem za otkrivku na površinskim kopovima RMU Banovići“ u iznosu od 13.318.789 KM. Navedena sredstva su nabavljena prije rata i trenutno nisu u funkciji.** Stručna Komisija Društva je u oktobru 2005. godine sačinila Izvještaj o procjeni stanja ispravnosti i trenutne vrijednosti investicije u toku, u kojem je dat pregled opreme sa procijenjenom vrijednošću i potrebnim nedostajućim sredstvima za osposobljavanje. Na sjednici Uprave Društva od 07.12.2005. godine, razmatran je i usvojen navedeni Izvještaj, koji je proslijeđen na upoznavanje Nadzornom odboru i Odboru za reviziju. Istovremeno je Uprava Društva zauzela stav da se ubrzaju daljnje aktivnosti u saradnji sa Rudarskim institutom iz Tuzle. Također, u 2005. godini je sačinjen Izvještaj o radu Komisije za izradu analize i projektnog zadatka aktiviranja transportnog sistema za otkrivku na površinskim kopovima Rudnika „Banovići“. Timu za reviziju je prezentiran Projektni zadatak od 12.01.2007. godine za izradu Dopunskog Rudarskog projekta površinskog kopa „Turija“-I faza rekonstrukcije, koji je povjeren Rudarskom institutu d.d. Tuzla, sa rokom izrade od devet mjeseci. **Navedeno ukazuje da pored poduzetih aktivnosti od strane Uprave, ovaj proces traje sporo.**
- Da kod zamjene rezervnih dijelova zamjenjeni dio se vodi na sredstvima van upotrebe **umjesto da se rashoduje** u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 16. Stav Uprave Društva je da su rezervni dijelovi upotrebljivi nakon reparacije i mogu se staviti opet u funkciju.
- Da je u 2006. godini sa pozicije elektroenergetskih, vodoprivrednih i rudarskih mašina izvršeno isknjiženje bagera u iznosu od 202.118 KM, a na osnovu Izjave Komisije od 30.01.2007. godine, prema kojoj je bager već 1994. godine imao veliko oštećenje a odvezen je u staro željezo 16.09.2002. godine. Prezentirana nam je dokumentacija iz koje se ne može jasno utvrditi da je stalno sredstvo stvarno isječeno i prodato u staro željezo. **Navedeno je pokazatelj slabosti internih kontrola u Društvu, koje nije donijelo ni osiguralo provođenje pravila i procedura vezanih za stalna sredstva.**

Preporučujemo:

Obezbijediti adekvatan softver za obračun amortizacije, kojim će biti obuhvaćene grupe stalnih sredstva koja podliježu obračunu amortizacije i koji će davati pouzdanu osnovu da je izvršen pravilan obračun.

U skladu sa Izvještajem o procjeni stanja ispravnosti trenutne vrijednosti investicije u toku »Trakasti transportni sistem za otkrivku na površinskim kopovima RMU »Banovići«, koji treba da sagleda mogućnost upotrebe transportnog sistema i opravdanst ulaganja u aktiviranje rada istog, potrebno je razmotriti i donijeti prijedlog daljnjih aktivnosti u vezi predmetne investicije u toku.

Zamjenjene rezervne dijelove rashodovati u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 16.

5.9. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja sa 31.12.2006. godine su iznosile 63.242.266 KM.

Struktura obaveza je slijedeća:

	2006.god.	2005.god.
Dugoročni krediti	18.992.508	13.829.150
Unaprijed naplaćeni i odloženi prihodi	238.025	1.896
Ostali kratkoročni krediti	12.663	52.880
Obaveze prema dobavljačima	4.182.545	6.210.101
Obaveze prema zaposlenim	3.719.405	3.444.846
Obaveze za porez na promet	12.136	27.312
Obaveze iz komis. i konsi.poslova	255.338	157.396
Obaveze po ost.poreze i doprinose	35.250.010	35.224.741
Kratkoročna razgraničenja	1.290	40.320
Obračunati PDV po izl. fakturama	578.346	-
UKUPNO:	63.242.266	58.988.642

Obaveze u 2006. godini su u odnosu na 2005. godinu veće za 7,2%. Najveći porast obaveza u odnosu na prethodnu godinu od 37,3% je na dugoročnim kreditima.

Obaveze koje su evidentirane kao dugoročni krediti se odnose na obaveze kako slijedi:

Davalac kredita	Iznos kredita 31.12.2006.god.	Razdoblje otplate	Kamatna stopa	Status kredita
NLB Tuzlanska banka	202.058	8 godina	8,00%	u otplati
Svjetska banka	1.277.783	15 godina	0,75%	u otplati
Vlada Tuzlanskog kantona	1.671.521	13 godina	-	u otplati
HYPO ALPE ADRIA BANKA	11.874.392	5 godina	6M Euribor+3,25%	u otplati
Japanski kredit	3.966.753	30 godina	0,75%	Grace period
U K U P N O	18.992.507			

Tokom poslovne 2006. godine je povučeno sredstava u iznosu od 8.558.708 KM (kredit od Hypo Alpe Adria banke).

Obaveze po inokreditima su iskazane u SDR-ima i Japanskim Yenima, a u finansijskim izvještajima su konvertirane u KM.

Servisiranje prispjelih obaveza po osnovu ovih kredita se vrši uredno, osim za Japanski kredit čiji grace period traje do 20.12.2008. godine.

Na dan 01.01.2006. godine je izvršen prenos dospelje obaveze dugoročnih kredita za tekuću 2006. godinu na tekuće obaveze. Međutim, sa 31.12.2006. godine nije izvršen prenos dospelje obaveze za slijedeću 2007. godinu.

Društvo je u 2006. godini izvršilo otplate glavnica dospeljih kredita u iznosu od 2.825.106 KM i kamata u iznosu od 647.422 KM.

Navodimo da se rashodi za kamate evidentiraju u momentu plaćanja bez iskazivanja obaveze. Dio obračunatih i isplaćenih kamata se odnosi na 2005. godinu jer nisu razgraničavani troškovi kamata zbog specifičnog obračuna kamata kada polugodišnji obračun zahvata period kraja prethodne i početka tekuće godine.

Sa Ministarstvom finansija Federacije BiH izvršeno je knjigovodstveno usuglašavanje ostatka duga dugoročnih kredita (Svjetska banka i Japanski kredit) sa stanjem na dan 31.12.2006. godine.

Obaveze prema dobavljačima su iskazane u iznosu od 4.182.545 KM. Na kraju poslovne 2006. godine, vršeno je usaglašavanje iskazanih obaveza putem konfirmacija sa dobavljačima.

Starosna struktura obaveza sa 31.12.2006. godine je slijedeća:

Ročnost	Iznos u KM
do 15 dana	3.863.854
od 15 do 90 dana	225.881
od 90 do 180 dana	43.566
od 180 do 360 dana	14.553
od 1 do 3 godine	34.691
UKUPNO:	4.182.545

Obaveze prema zaposlenim na dan 31.12.2006. godine su iskazane u iznosu od 3.719.405 KM i odnose se na obračunate, a neisplaćene obaveze za novembar i decembar 2006. godine. Od ovog iznosa se na neizmirene neto plaće odnosi 3.703.916 KM. Navedene obaveze su izmirene u januaru i februaru 2007. godine.

Obaveze za poreze, doprinose na plaću, doprinose iz plaća i poreze u finansijskim izvještajima iznose 35.250.010 KM. Najveći dio se odnosi na neizmirene doprinose iz i na plaće i poreze po isplaćenim plaćama, s tim da su na dan 31.12.2006. godine ostale neizmirene obaveze po osnovu plaća od avgusta do decembra 2006. godine. Navodimo da se od ukupnog iznosa ovih neizmirenih obaveza na period prije 2006. godine odnosi 30.974.897 KM, a u revidiranoj 2006. godini je nastalo a nije izmireno na dan 31.12.2006. godine 4.275.113 KM. Od ovog iznosa u 2007. godini je izmireno 3.335.237 KM.

U okviru ove pozicije iskazane su obaveze za doprinose za penzijsko-invalidsko osiguranje, doprinose za zdravstveno osiguranje, osiguranje od neuposlenosti, porez na plaću, porez na dodatna primanja, doprinosi Turističkim zajednicama, vodni doprinosi, naknade za šume i ostalo. U 2002. godini je od strane Porezne uprave vršena kontrola ispravnosti obračuna i uplate javnih prihoda pri čemu je sačinjen Zapisnik sa ukupno utvrđenim obavezama. Obaveze nisu izmirene.

Utvdili smo da Društvo nije knjigovodstveno evidentiralo obaveze po osnovu kamata za neblagovremeno plaćanje obaveza u ukupnom iznosu od 2.944.071 KM i to kamate: za doprinos PIO iznos od 1.647.434 KM, za doprinos zdravstvenog osiguranja iznos od 864.948 KM, za doprinos od nezaposlenosti iznos od 146.623 KM, za porez na plaću iznos od 67.521 KM i za porez na promet i putarine iznos od 217.545 KM. Ove obaveze su utvrđene zadnjim Rješenjem Porezne uprave o pokretanju postupka prinudne naplate od 26.04.2007. godine, a prema kojem se određuje prinudna naplata javnih prihoda.

Zbog navedenog, za iznos od 2.944.071 KM su manje iskazane tekuće obaveze u bilansu stanja na dan 31.12.2006. godine, odnosno ostali rashodi u bilansu uspjeha.

U skladu sa odredbama Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje (»Službene novine FBiH« br.25/06) i Uputstvom o postupku izmirenja duga po osnovu doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti (»Službene novine FBiH« br.35/06), Društvo je u 2006. godini izvršilo prijave svojih dugovanja kod Federalnog Zavoda za PIO/MIO (12.646.421 KM), Kantonalne Službe za zapošljavanje (4.170.831 KM) i Zavoda za zdravstveno osiguranje Tuzlanskog kantona (7.985.529 KM). U 2006. i 2007. godini nisu potpisani Sporazumi sa nositeljima osiguranja, nije vršeno usaglašavanje duga niti su izmirena plaćanja prema njima.

Preporučujemo:

Kako bi se obezbjedilo da se svi rashodi za kamatu uključe u bilans uspjeha u periodu kome pripadaju, trebalo bi usvojiti praksu u skladu sa akrualnom računovodstvenom osnovom da se svi

obračuni kamata (kamate obračunate do kraja obračunskog perioda) evidentiraju u korist konta obračunatih obaveza za neplaćene rashoda, na teret odgovarajućeg konta rashoda.

Da se u cilju potpunog iskazivanja obaveza, knjigovodstveno iskazuju obaveze za sve kamate u okviru klase 5.

Radi realnijeg izvještavanja kao i zbog efikasnijeg vođenja finansijske politike vršiti prijenos obaveza koje dospijevaju do 1 godine sa dugoročnih na kratkoročne obveze na kraju obračunskog perioda.

5.10. Kapital

Ukupan kapital Društva sa 31.12.2006. godine iznosi 69.388.000 KM.

Uvidom u analitičke kartice utvrdili smo da na kontu upisanog vlasničkog kapitala Društvo knjigovodstveno evidentira:

Državni kapital u iznosu od 48.247.100 KM sa učešćem od 69,53234%

Dionički kapital u iznosu od 21.140.900 KM sa učešćem od 30,46766%

Ukupno 69.388.000 KM ili 100%.

Društvo je 2004. godine izvršilo upis u Sudski registar prema Rješenju Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog Kantona o odobravanju korigovanog početnog bilansa upisa po kome je u registarskom listu upisano:

Vrijednost državnog kapitala 48.247.162 KM ili 69,30123%, a

Privatnog kapitala je iznosila 21.372.324 KM ili 30,69877%,

Ukupno 69.619.486 KM ili 100%.

Prilikom usklađivanja prema Rješenju o ispravci Općinskog suda u Tuzli knjigovodstveno je umanjen dionički kapital za cjelokupan iznos od 231.486 KM, čime je u učešću dionički kapital umanjen za 0,23111% umjesto da se usklađivanje izvrši proporcionalno prema već utvrđenom odnosu kako se ne bi narušila struktura kapitala.

Preporučujemo:

Da se izvrše sve potrebne aktivnosti kako bi se usaglasilo učešće državnog i dioničkog kapitala prema Rješenju Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog Kantona o odobravanju korigovanog početnog bilansa.

6. KOMENTAR

U produženom roku Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići su se očitovali aktom broj 987/07 od 27.12.2007. godine i aktom broj 90/07 od 08.01.2008. godine na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2006. godinu.

Data su određena obrazloženja i pojašnjenja vezano za neke nalaze date u Nacrtu Izvještaja o reviziji. Opravdane primjedbe su razmotrene i inkorporirane u Konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja za 2006. godinu.

Ne slažemo se sa datim obrazloženjem Uprave vezano za iskazana potraživanja u iznosu od 30,5 miliona KM u kojima ima čak 21,2 miliona KM potraživanja sa dospijecem od preko godinu dana (u kojima ima i onih iz ratnog perioda), jer nije realno očekivati da će se naplatiti takva potraživanja, a da pri tom Uprava nije poduzela adekvatne aktivnosti na njihovoj naplati. Zakonska obaveza Uprave je da realno iskazuje imovinu u svojim bilansima, bez obzira na eventualne propuste ranije ili sadašnje administracije u postupanju sa imovinom. Pri tome je

neophodno da organi upravljanja budu informisani i da donesu odluke u skladu sa datim ovlaštenjima.

Isto tako se ne slažemo sa datim obrazloženjem vezano za neevidentirane obaveze po osnovu kamata u iznosu od 2.944.071 KM obzirom da su iste nastale znatno prije donošenja Zakona o naplati i djelomičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje. Obaveze su utvrđene od strane nadležnog organa, te je eventualno poravnanje i otpis uvjetovan zakonskim propisima i procedurama koje treba provesti.

Ovom prilikom želimo da se zahvalimo osoblju Društva, koje je bilo angažovano tokom revizije na korektnoj i profesionalnoj saradnji.

Viši revizor:

Ismeta Junuzović

Tim za reviziju:

Nedžad Redžep

Dijana Šutalo